

aspiciam tanti est momenti, quod homo poterit dare pro redemptione animæ suæ: inventum tamen est unum pro omnibus simul hominibus dignum pretium, nempe sanctus, & omni pretio superior preciosus Sanguis Christi, quem pro nobis omnibus effudit. Atque hæc ex multis pro demonstranda veritate Sacerdotii Christi, & Sacrificii ab eodem loco nostri in condignam satisfactionem oblatis in terris, sufficiant.

CAPUT II.

Declaratur Christum sacerdotem esse secundum naturam humanam Verbo hypostaticè unitam.

XVII. Ad controversiæ ex verbis Davidis & Pauli natæ caput alterum devolvimur, Christum non in coelis primùm ad sacerdotalem dignitatem promotum, sed jam in terris eadem præditum, veram semetipsum pro nobis & loco nostri hostiam obtulisse, hîc non ampliùs disputatur. Christus quâ homo sive secundum naturam humanam, an quâ Deus, sive secundum naturam Divinam, an verò secundum utramque hoc munere functus fuerit, unicè controvertitur. Trifariâ abeunt dissidentes: primas antiquitati dabimus, & veritati.

XVIII. Statuimus itaque Christum sacerdotem esse secundum humanitatem Verbo hypostaticè unitam. Antequam verò dogmatis hujus catholici firmamenta afferamus, ut ejus in majore luce ponatur veritas, sensum asserti nostri priùs declarandum duximus. Duo in Christo Sacerdote consideranda veniunt, Persona nimirum, seu Christus ipse, & officia sive opera & functiones. In persona seu Christo ipso habenda est præprimis ratio duplicis naturæ, Divinæ & humanæ, quibus eum constare fide docemur, neque inficiantur ii, quibuscum hîc præcisè dividimur. Meminisse dein oportet ordinationis Divinæ Christum Sacerdotem constituentis: nec enim *quisquam sumit sibi Sacerdotii & Pontificatûs honorem, sed qui vocatur à Deo. Et Christus non clarificavit semetipsum, ut Pontifex fieret, sed qui locutus est ad eum: Filius meus est tu - - Tu es sacerdos in æternum.* Hebr. 5. v. 4. & seqq. Officia, sive opera, & functiones quod attinet, duo pariter distinguenda sunt: alterum est operis seu functionis entitas, ut à suo principio elicitive procedens; alterum operis & functionis dignitas, & pretium, aut, si maris dicere, distinguendum principium operis elicitivum sive *quo*, ut loquimur, & dignificativum, sive *quod*. Ipsa opera & functiones secundum se solius naturæ

naturæ humanæ vel potius personæ Christi, quatenus Homo est, sive secundum naturam humanam esse dicimus: etenim quæcunque Sacerdotis propriæ sunt actiones, ut satisfacere, offerre, sacrificare, rogare, docere, pati, ac mori, soli competunt naturæ humanæ, & ab hac profectæ, & gestæ sunt. Actionum verò officiorumque quibus functus est Sacerdos Christus, quæque humana natura exercuit, dignitatem, pretium, æstimabilitatem, cum infinita sit, ex conjunctione Verbi Divini consequi, seu à Verbo tanquam principio dignificativo provenire sentimus. Atque hoc sensu Christum Sacerdotem esse secundum naturam humanam Verbo hypostaticè unitam asserimus. Nunc assertum comprobatum pergimus.

XIX. Qui totus est in illustrando Christi sacerdotio, Apostolus hoc illi competere non ut Deo, sed Homini, & secundum naturam humanam apertè prædicat Hebr. 5, docet ibi & omnem Pontificem ex hominibus assumi, & ex hominibus assumptum constitui in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia. Si Divinitas Pontifex, si Verbum secundum se, aut secundum naturam Divinam Pontifex, cur Christus Pontifex ex hominibus assumptus dicitur? Constituitur Sacerdos auctoritate altiore, non naturâ talis est; & Christus constituitur Pontifex ab eo, qui dixit ad eum: *Tu es Sacerdos*. Ad Verbum dixit hoc Pater, sed incarnatum ut N. 8. ex S. August. discimus. Constituitur Sacerdos ut offerat dona & sacrificia: quomodo hæc offerat Deus Verbum, nisi in humanitate assumpta, aut nisi Humanitas in Verbo subsistens? Hæc sola habet, quod in se & de se Deo gratum offerat, nimirum se ipsam, substantiali Verbi Sanctitate dignificatam: secundum hanc ipse Pontifex noster Christus Hebr. 10. v. 5. *ingrediens in mundum dicit: hostiam & oblationem noluisti, corpus autem præstasti mihi - - tunc dixi: ecce venio, tanquam Sacerdos oblaturus hostiam*. Igitur Deus Verbum Sacerdos & Pontifex, postquam homo factus est, nec quæ Deus, sed ut verus Homo: quod ad locum Apostoli initio cit præclarè insinuat sanctus Epiph. hæref. 69. *quod, inquit, ex hominibus dicit, ad incarnationem refertur*. Apertius ad rem nostram loquitur Apostolus Heb. 3. *considerate, inquit, Apostolum & Pontificem confessionis nostræ Jesum, qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut & Moyses*. Num Christum Apostolum nostrum dicemus secundum naturam Divinam? reclamât Paulus, qui Moyse illum assimilat, & fidelem dicit ei, qui fecit illum: secundum eandem autem naturam Pontificem, & Apostolum dictum intelligimus. Factum hic iterum Pontificem legimus: absit autem, ut Verbum ipsum factum, &

Verbum

Verbum Deum Patre minorem arbitremur: Arianorum hæc blasphemiæ sunt, quos optimè refutat S. Athanasius Orat. 3. adversus eosdem: *Verbum, quod est Opifex, postea factum est Pontifex, cum induisset corpus factitium & creatum.* Quos pariter, & nostros hic adversarios perstringit S. Epiphanius. cit. dum præsentem Pauli locum explicans scribit: *hoc unum declarare voluit Apostolus, post susceptam hominis naturam Pontificiam ei dignitatem attributam fuisse.* Si Pontificia dignitas attributa est Christo Homini, Christum ut Hominem, non ut Deum, Sacerdotem confiteamur, oportet. Paulus certè c. 2. v. 17. de Pontifice nostro loquens, ait, *eum debuisse per omnia fratribus similari, ut misericors fieret & fidelis Pontifex.* Similatum per omnia nobis in carne nostra novimus. Pontificem factum, cum pro similitudine nostra carnem induit, audivimus, sed cur, ut Pontifex fieret, similari nobis hæc ratione debuit, si ut Deus, si secundum naturam Divinam Pontifex est, ut quid similari nobis necesse erat? ut misericors, ais, & fidelis Pontifex fieret: at misericors Deus, fidelis Deus semper erat; sed ut Pontifex fieret, debuit in carne assumpta similari nobis, in carne ergo assumpta, & secundum naturam assumptam Pontifex Christus, non secundum Divinam. Paulo adversaris, veritati contradicis, si aliter dogmatizas. Demum Sacerdotium Christi cum ejusdem mediatione jungamus; Sacerdos enim Interventor ac Mediator est Deum inter & homines. Quomodo Christus Mediator? 1. Tim. 2. v. 5. *unus Mediator Dei & hominum Homo Christus Jesus.* Ecce ut denuo nomen & officium Mediatoris, Christo Homini vindicatur: Homo dicitur Christus Jesus, non Deus, non ut Divinitas excludatur, sed ut officium sive Mediatoris, sive Sacerdotis Christo secundum humanitatem in executione competere dignoscatur. Non ex hoc Solùm loco, sed ex evangeliiis etiam hoc ipsum scitè arguit S. August. l. 2. c. 3. de consens. Evangel. Sic autem loquitur: *cùm ergo Matthæus circa Regis, Lucas circa Sacerdotis personam reveret intentionem, utrique humanitatem Christi maximè commendaverunt: secundum hominem quippe Christus est Rex, & Sacerdos effectus est, cui dedit Deus sedem David Patris sui, ut regni ejus non esset finis, & esset ad interpellandum pro nobis Mediator Dei & hominum Homo Christus Jesus.*

XX. Functiones & officia Christi Sacerdotis, quæ supra jam attigimus, nunc altiùs inspiciamus. Sunt hæc satisfacere, sacrificium offerre, rogare, pati, mori &c. Verbum pro nobis satisfecisse, pro nobis passum, & mortuum dicimus, & dicendo Verbum in duabus natu-

ris Divinâ & humanâ subsistens ex fide cognoscimus, Christum secundum hominem confitemur: at secundum quam naturam satisfecisse, passum, aut mortuum dicemus? secundum Divinam? Audianorum errorem saperet; secundum humanam ergo naturam hæc de Christo unicè cum veritate asseri, & secundum eandem Christum sacerdotem esse tenendum est: Christum Sacerdotem interpellare pro nobis, hostiam dedisse semetipsum pro nobis vidimus cap. præced. Inferioris est interpellare apud superiorem, sacrificium latria est & testificatio quædam servitutis; ergo non nisi superiori ab inferiore, creatrici à creata natura potest impendi. S. Cyrilli glaphyr. L. 2. apud Thomass. de incarn. L. X. C. IX. argumentum istud erat adversus eos, qui Melchisedechum Sacerdotem in scripturis sacris nominatum Spiritum S. esse delirabant. Sic arguit: *neque dubium esse poterit, quin, qui alteri alicui sacrificat, non sibi ipsi, sed Deo, ut superiori sacrificet. Quocirca si dicimus spiritum S. Sacerdotio fungi, Divinâ omnino naturâ inferior erit, & creaturis accensebitur, adorabitque una nobiscum - - - quo pacto igitur Deus secundum naturam erit?* Subinde simili modo nobiscum de Filio ratiocinatur: *Sciendum enim, inquit, est, quod neque ipse Filius Verbum ex Patre, Sacerdotio fungi dicatur, & in Sacrificantium ordine esse, nisi in quantum homo propter nos est factus, & sicut vocatur Propheta & Apostolus propter humanitatem, quam assumpsit, ita etiam Sacerdos; conveniunt enim formæ servitutis servilia, atque hoc exinanitio est.* Postremò si Christum Sacerdotem asserimus, perfectissimum illi Sacerdotium adscribamus, necesse est, sed tale non erit, nisi secundum eandem naturam Sacerdotem statuamus, secundum quam victimam confitemur. Nam quod Sacerdotes pecudem, aut aliud suo loco subrogarent, immolaréntque, eo argumento declarabant, non omnes se Sacrificii partes implere, sed aliquas hostiæ suæ vicariæ committere, atque hinc Sacerdotes ante Christum umbræ tantùm serviebant, modò autem solius summi Sacerdotis se ipsum offerentis ministri duntaxat sunt. At nunquid naturam Divinam hostiam refugis, & victimam dicere? humanæ ergo naturæ Verbo unitæ, quam victimam profiteris, specialem esse dotem Sacerdotium confitere. Confessione hæc prævit S. Fulgentius. L. 3. ad Trasim. C. 30. *Idem homo Christus est, qui pro nobis & Pontifex factus est, dum passioni semetipsum obtulit, & hostia factus est; dum passionem ipse suscepit: huic dicitur: Tu es Sacerdos - - - & Sacerdos tamen & hostia humanæ naturæ tam officia cognoscuntur, quàm nomina.*

XXI. Orthodoxa dedimus, opposita adversantium sensa disquiramus. Missis, Arianis, Nestorianis, & simili contactis labe, qui ipsum incarnationis mysterium evertunt, quosque privatis exercitationibus confutatos, modò persequi præscriptæ vetat ratio brevitatis, recentiorum duntaxat aliter sentiendi libidinem referre hic primùm, succinctè postea reſellere est animus. Concors erat protestantium universim sententia, Christum Mediatorem, seu Sacerdotem esse secundum utramque naturam. Non diu stetit adversa veritati concordia, turbavit eam Andreas Osiander. Hic impugnaturus imputativam per fidem merè apprehensam reliquorum justitiam contendebat homines justificari per ipsam substantialem Christi sanctitatem justis inhabitantem, Christumque solum quà Deum, & secundum naturam Divinam esse nostram justitiam nostrum Mediatorem ac Sacerdotem. Osiandro mox totis conatibus se opposuit Franciscus Stancarus, nectamen aliter ac olim Euttyches Nestorio, uterque adversùs novæ hæresis inventorem insurgens acriùs, in alium turpiter prolapsus est errorem. Osiander soli Divinitati, Stancarus soli Humanitati etiam à Verbo præcisæ, & seorsim consideratæ jus, & munus Pontificale adjudicavit. Adversùs Stancarum demum cum Tigurinis, & aliis stilum acuit Calvinus epist. duplici ad Fratres Polon. datâ, ita quidem, ut Verbum ante carnem etiam assumptam Pontificem adstrueret. prò! quot monstra errorum! sed unde prognata? Calvinus responso ad Fratres Polonos de Stancaro, ejùsque relato errore scribit: *est illud non absurdum modò, sed exitiale commentum, quo vir ille fastu turgidus, & novitatis nimium cupidus orthodoxæ fidei principia labeſtare conatus est. Dolendum sanè est, quod hominem, qui prodesse alioquin poterat, mater hæreseon ambitio ad nocendum impulit. adeo enim frivole sunt, quas obtendit, rationes, ut satis appareat, nihil aliud esse, quàm acuti ingenii famam, ab aliis dissentiendo captâsse.* Belle Calvinus de Stancaro. Sed nunquid id ipsum de ipso & singulis allatarum opinionum authoribus, patronis, & sequacibus jure meliore dixerimus? frivolas tantummodo singulorum rationes examinemus.

XXII. Christus secundum utramque naturam sacerdos est, dicunt primi ab utroque parente Islebienti & Genevensi edocti. At quomodo? quo fundamento? duplex, reponunt, operationum, quos summus Sacerdos noster exercuit, genus est: humanitati aliæ, aliæ Divinitati congruunt. Pati, mori humanitatis est; illuminare mentes hominum, peccata remittere, Spiritum S. dare, sanctificare, Ecclesiam etiam absen-

tem gubernare, Divinitatis: utrique ergo naturæ, inferunt, commune est Sacerdotium, secundum utramque Sacerdos est. Quid ineptius? nonne sic discurrere oportebat: pati, mori pro peccatis hominum Mediatoris erat, & Sacerdotis; illuminare, peccata umittere, & his affinia Mediatoris non sunt, sed ejus, ad quem Christus Mediator, & Sacerdos constitutus est, Dei; aut certè Mediatoris esse dici possunt, quatenus hic similia, ut à Deo præstarentur, & gratiam, quâ præstantur, passione ac morte suâ meritis est: sed pati, mori, mereri Divinitatis non est, ergo Christus Sacerdos non erat secundum Divinitatem. Fortasse mysterium feliciter explicuit Calvinus responso ad Frat. Polon. de Christo Mediatore adversus Stancarum? ita autem habet: *sicut ratiocinatur Apostolus, Christum, ut nobis esset frater, oportuisse fieri participem carnis nostræ & sanguinis: ita vicissim, statuendum est, eadē cum Patre Divinitate fuisse præditum, ut dux nobis, ac director esset ad Patrem, quod propriè Mediatoris officio convenit: sicut alias quoque ejus partes implere non potuit, nisi Divinâ sua virtute: nam mortem & Diabolum vincere non fuit hominis, justitiam acquirere, vitam afferre, & quæcunque ab ipso beneficia percipimus, præstare non poterat solus homo - - - quo clarè ostendit (Apostolus) neminem huic muneri parvum, & idoneum esse absque Divinitate. Ecce denuò ineptias! quis Catholicorum negavit unquam oportuisse Mediatorem ac Sacerdotem nostrum esse Deum? nec quæritur, an persona Mediatoris ac Sacerdotis sit Divina: sed an actiones vel passionēs Christi Sacerdotis profectæ sint ab ejus Humanitate tantum, scilicet ut Verbo unitâ, quod unice affirmamus, nec relata Calvinī verba evincunt contrarium. Si Sacerdotis & Mediatoris officio conveniebat, ut *dux nobis ac director esset ad Patrem*, exemplo & doctrinâ id fiebat Christi Hominis: si de directione invisibili & interna sermo est, quæ sit per gratiam prævenientem & adjuvantem; Christus Sacerdos gratiarum illarum causa tantum meritoria est, collator solus Deus intuitu meritorum Christi: eadē planè ratione justitiam, vitam interiorem gratiæ, omnia dona supernaturalia à Deo ex meritis Christi accipimus: mereri Christi erat secundum humanitatem Verbo unitam; largiri, quæ Christus meritis nobis fuit, Dei solius: hoc qui Mediatori ac Sacerdoti adscribit, consequens est, ut toti Sanctissimæ Trinitati Mediatoris ac Sacerdotis officium fateatur esse commune. Vincere mortem & diabolū, quidnā hominis fuerit? vicit satisfaciendo, & iterum merendo nobis gratias, quibus & nos*

vincere possimus. Actiones meritorias & satisfactorias humanitas pe-
nebat, Verbum valorem, dignitatem, & pretium tribuebat. Vicit
& Christus Homo, mortem sibi, resurgendo secundum humanitatem,
suscitante Deo, non Mediatore. Quid porro Calvinus? ibidem paulò
post, *verè, inquit, etiam dicitur, omnes, quibus ad reconciliandum nobis
Deum functus est, actiones, ad totam Personam spectasse, ut non debeant
separatim ad unam tantum naturam restringi.* Quomodo verè dicitur actio-
nes omnes ad totam personam spectasse, ut non debeant ad unam natu-
ram restringi? Si tota persona Christusest, aut naturas confundit cum
Eutyche, aut, quod uni naturæ proprium est, cum veritate prædica-
tur de altera in abstracto, diciturque Divinitas non minùs mortua,
quàm humanitas, quod blasphemum est. Et cur actiones illæ ad unam
naturam restringi non debent, cum Calvinus ipse mox subiiciat, *quasdam
actiones per se unam naturam respicere?* quanquam nec hic satis connexè
loqui videatur, cum post priora denuo addat, *easdem quoque actiones
propter consequentem effectum ambarum naturarum esse communes,* ut vel
hinc ambas naturas respicere secundum ipsum dicendæ sint. Sed quid-
quid sit, ut Calvinus, vel qui à partibus ejus stare volunt, ostendant
Christum secundum utramque naturam Sacerdotem aut, Mediatorem
fuisse, nihil agunt, nisi palàm faciant actiones Sacerdotis, & maximè
præcipuam, quâ Christus officium Mediatoris, & Sacerdotis consum-
mavit, ipsam nimirum sui oblationem ceu hostiam pro nobis in cruce,
ab utraque naturâ elicitivè, & tanquam à principio formali *quo* profe-
ctam esse, quod Calvinus totâ eâ epistolâ, ut ut multa in hunc finem
satis confusè congerat, præstitisse non deprehenditur.

XXIII. Osiander clamat: Christus est Mediator & Sacer-
dos secundum solam Divinitatem. Cum hoc, an prioribus sentiat
auctor Dissertationis Theol. Philolog. primæ de Christo triumphante
hic editæ anno 1742. & libri de doctrina de Regno Dei in lucem dati
Francofurti ad Mœnum 1755. meritò dubites. In posteriore opere §.
47. scribit: *Non negamus Christum ut Deum & Hominem esse Sacerdotem.*
Ecce Sacerdotem secundum utramque naturam. In præf. prioris §.
VIII habet: *Idem Sacerdos quoad Divinitatem, & victima quoad Huma-
nitatem.* Hic soli Divinitati dignitatem Sacerdotalem tribuit, & cum
Osiandro loquitur. Auctorem utriusque operis Collegam Academicum
in multis colendissimum veneror: sed veniam dabis D. Collega Acade-
mice,

mice, quod te meum hinc adversarium compellem: Subscriberem assertis tuis, si, quod assertis, probarent ea, quæ post asserta subnectis. Laudo tamen ingenuitatem in Dissert. cit. confitentis, asserta tua *captum humanæ rationis superare*, utpote *solis iis rectè cognita, quibus ipse per Spiritum revelavit Filius*. At ubi hoc tibi revelavit? allegas in Dissertat. Hebr. 9. v. 14. Ephes. 5. v. 2. Sacerdotium atque Sacrificium Christi Sacerdotis ibi revelatum agnosco; revelatum esse, quod Christus sit Sacerdos quoad Divinitatem, non lego: Ad Hebr. dicitur: *Qui per Spiritum S. semetipsum obtulit immaculatum Deo.* ad Eph. *qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo.* Liquidò hinc docemur Sacerdotium humanitatis. Inferior superiori, homo Deo, non æqualis æquali, aut sibi ipsi Sacrificat: utrobique idem significatur, offerens & hostia: *obtulit, tradidit semetipsum hostiam.* Hostiam humanitatem dicis, dic & offerentem Christum secundum humanitatem. Vertamus paginam Paulo antè §. 9. Dissertationis scribis: *orat pro nobis ut Sacerdos.* Qui orat alium, inferiorem se oratione suâ profiretur eo, quem orat: Christi orationem evacuas, & communi sensui contradicis, si aliter sentis: oratio Christi intercessio erat; intercessio humiliantis se nota est: sed Christus *ut Sacerdos*, te asserente, orat pro nobis: quid inferam, nisi Christus orans pro nobis inferior est eo, quem orat: pro nobis? Itaque secundum te Christus Sacerdos est quoad Divinitatem, Christus ut Sacerdos secundum te orat pro nobis Deum, ergo secundum te Christus ut Deus, & quoad Divinitatem orans pro nobis inferior est Deo, quem orat pro nobis. Absit Arianum te esse velle credam: neque asseram si in quo peccet argumentatio, ostenderis. Lib. de doctrina de Regno Dei post relata ita pergis: *ut hoc statuamus, exigit dictum Hebr. 2. v. 17. Verba damus: unde debuit per omnia fratribus similari, ut misericors fieret, & fidelis Pontifex ad Deum ut repropitiaret delicta nostra.* Ecce iterum pro Sacerdotio Christi, ut Hominis peroras; ut Homo similatus est nobis, ut Homo propitiavit delicta nostra, satisfaciendo pro nobis. Si de remissione delictorum Apostolum intelligis; à scopo aberras, remissionem illam Dei, sed non Mediatoris, non Sacerdotis fuisse jam dictum est: *sed tamen, subjungis ibidem, quando humanitas spectatur ut Sacrificium, Divinitas, ut Sacerdos considerari potest.* Duplicem præterea Scripturæ locum profers Hebr. 9. c. 14. Hunc tibi adversari vidimus. Joan. 17. v. 19. *pro eis ego sanctifico me ipsum.* Quid est: Sanctifico

Sanctifico me ipsum? Si cum S. Aug. de sanctitate substantiali à Divinitate in Humanitatem Christi derivata intelligis, pro Sacerdotio nihil probas: neque enim hæc sanctificatio functio Sacerdotalis erat: si genuinè intelligis, ut idem sonet, quod, offero me ipsum in hostiam sanctam, pro Sacerdotio Christi, quoad Divinitatem nihil evincis, Sanctificans sive offerens & hostia idem sunt: *Sanctifico me ipsum.* Persona utique est offerens, sicut loquimur, denominativè & ut quod, sed secundum naturam, quæ est offerens, ut quo, seu principium formale voluntatis actualis se offerendi, & oblationis actualis. Ac proin sicut Persona Christi secundum humanitatem est hostia, sic secundum eandem est offerens & Sacerdos. Ecce! quàm merè existimatâ nitaris revelatione. Rectè igitur S. Fulgent. relat. N. XX. *Et Sacerdos & hostia humanæ naturæ tam officia cognoscuntur, quam nomina.*

XXIV. Quæ pro vindicando naturæ Christi Divinæ aut soli, aut conjunctim cum humanitate Sacerdotio proferunt Osiander & alii, sive ex scripturis sacris, aut PP. sive ex ratione, unâ ferè animadversione N. XXVIII. traditâ dispelluntur, pleraque enim plus, non evincunt, quàm citra consortium Divinitatis Hominem Christum Mediatoris & Sacerdotis partes exequi proficue non potuisse, quod ipsum affirmamus, sed cum S. Aug. qui, cum L. 9. de Civ. c. 15. dixisset: *quærendus est Mediator, qui non solum homo, verùm etiam Deus sit.* Sic profequitur: *non tamen ob hoc Mediator, quia Verbum --- sed Mediator, per quod homo.* Alia confundunt vel principia operationum Christi, quod & quo, vel inter opera ejus, & officia non distinguunt, & quidquid quæcunque ratione Christo convenit, Mediatori adscribunt. Quem verò latere potest, ob duplicem, quæ Christum constare credimus, naturam, cum discrimine hic loquendum esse de eadem persona? Quæ solius virtutis Divinæ sunt, Verbo cum Patre & Spiritu S. communia sunt, nec Christo Mediatori, nec Sacerdoti, propria. Quæ vires humanas superant, per hominem tamen fieri existimantur, ut opera miraculosa, horum efficientia saltem principalis Deo debetur, Humanitati quoad hæc aliqui causalitatem physicam instrumentalem concedunt, nos solum moralem meritoriam aut impetratoriam. Quæ spectant ad officium Mediatoris & Sacerdotis, ea duntaxat dicenda sunt, quæ meriti & Satisfactionis vim obtinent: horum principium quo & elicativum Humanitas est, Deus Verbum autem principium quod & dignificativum. Exemplo sit illud, quod identidem nobis ogganniunt. 2. Cor. 5. v. 18. 19. *Omnia ex Deo, qui*

quæ nos reconciliavit sibi per Christum - - - erat Deus in Christo mundum reconcilians sibi. Sed vis argumenti nulla est? omnia ex Deo, quis negat? etiam Mediator & Sacerdos Christus nobis datus est à Deo Tri-uno, ut nos eidem reconciliaret, pro nobis satisfaciendo. Erat Deus in Christo, aliàs condigna non fuisset ejus satisfactio: erat & Homo, ut satisfacere posset. Erat Deus reconcilians sibi mundum, acceptando satisfactiones & hostiam, quæ Christus Sacerdos in ara crucis pro nobis obtulit. Nec aliud loquuntur Patres. Adversarii Eusebium Cæsar. obtrudunt L. 1. contra Iabell. de Christo ad baptismum accedente dicentem: qui videbatur erat agnus Dei, qui autem occultabatur Sacerdos Dei. At nobis auctoritas hominis Arianâ tabe infecti flocci est, triumphant eadem illi, quos eadem pestis afflavit.

XXV. Stancariani vociferantur non Divinitati, nec soli, nec in consortio Humanitatis, neque Verbo, quæ Homini sive secundum naturam humanam, sed soli Humanitati deberi pontificale officium. Argumenta proferunt sequentia: ex scripturis. 1. Tim. 2. v. 5. unus Mediator ... Homo Christus JESUS. Rom. 5. v. 15. Donum in gratia unius Hominis JESU Christi. & 1. Cor. 15. v. 21. per hominem mors, & per hominem resurrectio. Ex his verò locis aut nihil pro Sacerdotio nudæ Humanitatis efficiunt, aut ipsi de Nestorianismo convicti, ejusdem impietatis reum agunt Apostolum: vel enim de nudo Homine non subsistente subsistentia Verbi, vel de Homine - Deo, seu Humanitate hypostaticè unita Verbo intelligunt? si primum; Paulum Nestorii prodromum faciunt, Stancarum ejus discipulum & sese utriusque sequaces fatentur: si secundum: nonne actiones sunt suppositorum, & consequenter Verbum, seu Christus secundum naturam humanam est Sacerdos, cum non debeat homo à Verbo separari. Ex ratione sic arguunt, & duplex ex opposita sibi adversantium sententia absurdum deducunt: si sola, ajunt Humanitas dicitur Mediatrix & Sacerdos, idem satisfecisset; idem sacrificium obtulisset sibi ipsi, nimirum Verbum, seu Deus Deo; neque minùs Patri, ac Spiritui S., quàm Verbo deberetur Character & titulus Mediatoris & Sacerdotis. Viderint hîc, quid Stancarianis reponant ii, quos Superioribus Numeris impugnavimus: secundum nos Christus-Homo, sive Verbum in humanitate sibi unita satisfecit, Sacrificium obtulit sibi ut Deo: & sicut solum Verbum naturam humanam suscepit, ut Mediatorem & Sacerdotem ad Deum pro nobis ageret in natura humana tanquam sua sibi que soli propria, non verò Pater, aut Spiritus S.; ita
quamvis

quamvis natura humana in Christo unita esset Divinæ, quæ Verbo eadem est cum Patre & Spiritu S., cum tamen natura humana à Verbo assumpta non fuerit natura Patris aut Spiritus S., sed solius Verbi incarnati, huic soli Sacerdotium proprium, & non commune Patri, ac Spiritui S. esse dicimus. Quod Stancarum gloriatur autoritate Magistri sententiarum, D. Bonaventuræ & Doctoris Angelici, PP. & Scholasticorum, nemini non rerum gnaro potest risum movere. Unanimi hi omnes consensu Christum, in quantum homo est, Mediatorem & Sacerdotem vocant; sed hominem hic vel solo cogitatu ab ipsis separari à Verbo palmare & Stancarianum mendacium est.

XXVI. Quid demùm Calvinus, ut quod contra Stancarum ad Polonos scribit, persuadeat, nimirum *Mediatoris nomen Christo quadrare, non solum ex quo carnem induit, vel ex quo munus suscepit reconciliandi cum Deo humani generis, sed ab initio creationis, ante lapsum Adami & alienationem ac dissidium humani generis à Deo?* percipite magni Theologi rationes: quia semper fuit caput Ecclesiæ, & primatum tenuit etiam super Angelos; quia est primogenitus omnis creaturæ; quia, quatenus æternus Dei Sermo est, ejus gratia conjuncti fuerunt Deo tam Angeli, quàm homines, ut integri perstarent; quia Angelos eximunt ab ejus imperio, qui negant eum respectu Divinitatis fuisse Mediatorem, quia Joan. 5. v. 26. Mediator descendit, ut vitam haberet in semet ipso; sicut Pater; quia lex data est per Angelos, in manu Mediatoris quem Patres dicunt fuisse Filium Dei. Quia Christus olim à Patre mittendus erat pro salute hominum, & quod ad Patrem attinet, nihil ejus intererat, essent ne facta hæc, an facienda. Hæc sparsim leguntur in utraque, maximè priore epist. cit. Sed quot contradictiones! quot falsa aut impertinentia! Christo quadrat nomen Mediatoris ab initio creationis, antequam suscepit munus reconciliandi cum Deo humani generis: & tamen juxta Calvinum eadem epist. ex quo à Deo per defectionem alienatus est Adam, ut reconciliatione opus esset, præordinatus fuit Christus. Quæ connexio? Ab initio creationis, ante susceptam carnem & munus reconciliationis, ubi erat Christus? Christus Verbum sonat humanâ carne indutum. Si Christus idem est quod unctus, aliquid sit, quod, aliquid quo dicatur unctum, necesse est, Humanitas nimirum & Divinitas in eadem hypostasi unitæ: sive humanitas Verbi Divinitate unctæ. Ad quid Mediator cum reconciliatione opus non esset ante defectionem Adæ? Quomodo Mediator, Angelorum, qui à Deo nunquam erant divisi? Me-

diator nisi inter dissidentes esse non potest. Sed, *quatenus æternus Dei Sermo est, ejus gratia conjuncti fuerunt Deo tam Angeli, quam homines, ut integri perstarent.* Quæso? quinam homines integri perstiterunt? si gratiâ Christi, *quatenus æternus Dei Sermo est,* perstiterunt tam Angeli, quam homines, ergo hanc gratiam Christus Mediator, & quatenus æternus Dei Sermo est, vel merito suo vel intercessione obtinuit, five autem intercessione, five alio suo merito eam Christum obtinuisse dicat Calvinus, Christum *quatenus æternus Dei Sermo est,* Patre minorem fateri compellitur: quando verò hoc ultro fatetur eâdem epist. paulò ante finem dicens: *neque verò, quod pronuntiat Christus Joan. 14. v. 28. se Patre minorem esse, sic de Humanitate intelligitur, quin ad totam personam spectet:* quis temeritatis arguet, si Calvinum de Arianismo suspectum habeamus? Reliquas Calvinus rationes lustremus. Christus dicitur *caput supra omnem Ecclesiam Ephes. 1. v. 22. Caput omnis potestatis & principatus. Coloss. 2. v. 10. in omnibus primatum tenens. Coloss. 1. v. 18.* Loquitur autem Apostolus ubique de Christo post carnem assumptam; estque *Caput & primatum tenens* propter præminentiam supra Angelos, non propter influxum gratiæ, vel certè secundum alios propter influxum gratiæ meritis Christi Hominis comparatâ. *Primogenitus omnis creaturæ* appellatur Coloss. 1. v. 15. Intelligamus hæc de solo Verbo: ergo soli Verbo, ac Deo quadrat nomen Mediatoris ac Sacerdotis: quæ consequentia? Paulus infectatur eâ epistolâ Simonem Magum, eique similes hæreticos, docentes, non Christum, sed Angelos esse nostræ salutis Mediatore: contra hos ostendit Christum præcellere Angelis, esse Caput illorum, primogenitum omnis creaturæ, nuspiam verò Christum vocat Mediatorem Angelorum. Christum, *quatenus æternus Dei Sermo est,* verusque Deus, gratiæ Angelis datæ auctorem fuisse, ac largitorem, non diffitemur, sed ceu Mediatorem hanc illis meruisse, auctoritate Calvinus non vincimur. Imperium supra Angelos Christo Homini adstruimus, tantum abest, ut Eidem Deo illud disputemus. Joan 5. v. 26. non legitur, Mediatorem descendisse, ut vitam habeat in semetipso, sed solum: *sicut Pater habet vitam in semetipso; sic dedit Filio habere vitam in semetipso.* Hoc de Filio etiam incarnato verè dicitur: quid hinc pro sua causa excuspet Calvinus? quâ autem ratione nos vitam habeamus per Christum, constat ex præcedentibus. Mediator, in cujus manu per Angelos ordinata lex perhibetur ad Gal. 3. v. 19. verisimilius fuerat Moyse, quo mediante Lex per

per Angelos data fuit Judæis, neque enim decebat Angelos ad hoc uti ministerio Verbi: rem pluribus tradit Corncl. à Lapide ad hunc locum: PP^e aliter sentientes vel etiam Christum ut Deum sive Verbum Mediatorem ac Sacerdotem ante carnem assumptam appellare visi, Calvino non favent, sed Mediatorem vocant, non quod actu esset, sed quod talis futurus erat, aut quo Mediatoris ac summi Sacerdotis nostri Divinitatem indicarent, minimè verò quod utrumque officium soli Divinitati proprium sentirent. Unus ferè, ut nihil dissimulemus, hic nobis adversarius videri posset apertius S. Cyrill. Hieros. Catech. 10. ita scribens: *Christus est summus Sacerdos, immutabile habens Sacerdotium, quod neque à tempore capit. sed mens S. Præsulis alia non est, quàm docere, Christum nec naturali successione, nec electione, nec materiali inunctione Sacerdotem factum, ac consecratum fuisse; quapropter mox subdit: neque ex corporea successione accipiens Sacerdotium, neque factitio oleo unctus, sed à Patre ante sæcula, quantum nempe ad præordinationem Divinam; Et certè, dum Christum dicit, jam incarnationem respicit, ut Nro. IX. ex Theodoro vidimus. Ad ridiculam Tigurinorum vel Calvini posteriore epist. expositionem de æterno Christi Sacerdotio ac Mediatoris officio, hoc unum reponimus: si Christus, ut epistola habet, non quatenus est ejusdem cum Patre essentiæ, sed quatenus olim à Patre mittendus erat, ut homo fieret . . . pro Hominum salute, potest dici Sacerdos ac Mediator ante carnem assumptam, quia, quod ad Patrem attinet, cui futura omnia sunt præsentia, nihil ejus intererat, essentiæ facta hæc, an faciendæ; etiam defacto dici orthodoxè poterit, Christum tanquam Sacerdotem ac Mediatorem etiamnum pati, mori &c. quia, quod ad Patrem attinet, nihil interest, an sint hæc defacto an præterita. Nonne æquè absurdum prius, ac hoc posterius? manet igitur Christum non ante, quàm in carne assumpta Sacerdotem ac Mediatorem fuisse, aut utrumque officium exercuisse.*

Christus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, ostenditur ex similitudine rei oblatæ.

XXVII. Ad principem ferè controversiæ de Sacerdotio Christi partem delati videri possumus, ubi vela primùm dissertationis latius pandere oporteat, quæ tamen & præscripta brevitatis, & ipsa materiæ hujus pertractandæ occasio arctius contrahere jubet. Argumentum concertationis præsentis theologicæ unicum est Verbi incarnati mysterium, hoc ansam præbuit de ejusdem Verbi in carne Sacerdotio disse-

differendi. Christum Sacerdotem in terris, & secundum Humanitatem à Verbo hypostaticè assumptam propugnauimus hætenus, eundem Sacerdotem secundum Ordinem Melchisedech, qualem cum Davide Paulus commendat, superest, ut proponamus.

XXVIII. Unanimis Catholicorum sensus in scripturis sacris, ac manifesta Patrum traditione fundatus, est, Christum Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech esse, & dici, quod in Melchisedechiana panis & vini oblatione. Gen. 14. v. 18. incruentum Christi in ultima cœna sub speciebus panis & vini primitus ab ipso oblatum, & ex ejus institutione jugi observantia in Ecclesia offerendum, SS. scilicet Eucharistiæ Sacramentum, & Sacrificium fuisse præfiguratum, atque ita similitudinem intercedere inter utriusque Sacrificium ex parte rei oblatae. DD. Protestantes universim, & quotquot ferè ab antiquis Catholicorum sacris recessere, inductas noviter religiones secuti, agnoscens admissâ hâc figurâ vehementer se urgeri ad agnoscendum figuratum, omnem aliam Christum inter & Melchisedechum, præter unam inter utriusque Sacrificium ex parte rei oblatae similitudinem concedere non detrectant; hanc unam ut evertant, nihil non intentatum relinquunt: sed frustra: aut Christum non verè & perfectè Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech esse, aut hanc inter utrumque similitudinem concedere coguntur. Nobis hic animus non est, Sacrificii Eucharistici veritatem expressius palam facere (tractantibus ex ordine materiam de Eucharistia hîc labor incumbit) solùm eam, quàm aduersarii tantopere perhorrescunt, similitudinem tanquam necessariam ad hoc, ut Christus *Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech* cum veritate dicatur, persequi statutum est.

XXIX. Christum itaque Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech asserimus esse ex ipsius rei ab utroque oblatae similitudine. Testes asserti nostri irrefragabiles compellamus eosdem, Regium nempe Vatem, & Doctorem orbis, qui primi extitère ejusdem authores, quando divinitùs inspirati Christum primò Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech appellarunt. Quid enim est Christum Sacerdotem secundum hunc ordinem prædicare, quàm illam ipsam similitudinem affirmare? ordo hîc ritum rationemque specificam Sacerdotii Melchisedechiani significat, prout hoc ab Aaronico, & quovis alio distinguitur, ut quid enim aliàs tam signatè hujus ordinis fieret mentio? cerrè Apostolus. Hebr. 7. ita Christum, *secundum ordinem Melchisedech* asserit, ut
nolit

nolit illum dici Sacerdotem secundum ordinem Aaron : unde Kemniti-
 tius adversariorum non postremus p. 2. exam. ait : *typus Sacerdotii Melchisedech consistit in his, quæ non communia habet cum Sacerdotio Aaronis; sed in quibus discernuntur Melchisedech & Aaron.* At in quo magis discernuntur in ratione Sacerdotii, quàm in re oblata? characteres alii, quibus inclaruisse Melchisedechum legimus, aut Sacerdotio extrinseci sunt, & indifferenter ad illud se habent, aut in hac similitudine fundantur: Superior erat Melchisedech Abrahamo, à quo decimas accepit, cui etiam benedixit : Superius illius Sacerdotium dicamus Aaronico; at unde hæc Sacerdotii præcellentia, nisi spectatâ oblatione panis & vini, sub cujus umbra tegebatur veritas Sacrificii Eucharistici.

XXX. Redeamus iterum ad principes sententiæ Catholicæ testes & assertores. Paulus Davidicis Christum Verbis Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech nuntiat, & psaltes vaticinium in Christo impletum docet : at psaltes ipse Regius suo vaticinio quò respexit? quisnam Melchisedech, secundum cujus ordinem venturum Messiam Sacerdotem prædicat? nonne ille, cujus Gen. 14. v. 18. fit mentio? neque alius ante aut post Davidem occurrit; & quæ hostia (ordo enim & species Sacerdotii ac Sacrificii pendet & desumitur ex re oblata, sive victima, quæ certo modo ac ratione Deo immolatur, seu ex functione Sacerdotii, & oblatione victimæ ac Sacrificii) quæ; inquam, hostia secundum quam Melchisedechum Sacerdotii Messiae typum vaticinatus est? nonne eadem, quæ ibidem describitur? neque enim iterum alia alibi oblata reperitur, ut nisi inde ordinem Sacerdotii Melchisedech, ejusque Sacrificii oblationem & ritum colligamus, nusquam in Scripturis colligere detur. Qualis verò ibi hostia describitur? *Melchisedech Rex Salem proferens panem & vinum, erat enim Sacerdos Dei altissimi.* Ecce panem & vinum protulit, ut panem & vinum hostiam oblationis Sacerdotalis fuisse patefceret: Habemus hinc Sacerdotem Melchisedech, habemus & ordinem hujus Sacerdotii ex oblatione panis & vini, huic assimilandum prophetavit David, & jam assimilatum declarat Paulus Christum, nimirum quando pridie, quàm pateretur, sub speciebus panis & vini corpus & Sanguinem suum primus obtulit, & in Ecclesia jugiter offerendum instituit.

XXXI. Necdum exhaustimus verba prophetæ & Apostoli : uterque Christum Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech appellat *in æternum.* Quomodo in æternum? si ex eo dicas, quod passionis Sacrificium

crificium continuè pro nobis exhibeat in cœlo sive ad gratias ipsis etiam Beatis accidentales obtinendas, quod meritò dubium esse potest, si post diem iudicii loquamur, sive in gratiarum actionem: pro beneficiis præcedentibus, adeoque quod fructus illius Sacrificii perpetuè duret, non multum equidem repugnabimus, sed æternitatem effectus causæ tribuis, tropicè loqueris, & quod caput est, Sacerdotem in æternum secundum ordinem Melchisedech potius quàm alium non ostendis: nonne sic quævis ærumna Christi nostrî causâ olim tolerata æterna dicenda erit? quin & Sacrificium Noë æternum erit, quod fructus ejus prohibitio diluvii æternum duret. *In æternum* itaque hic idem esse contendimus, ac ad finem usque mundi, consummationem sæculorum: nec infrequens est in scripturis sacrishæc loquendi formula tempus longissimum designari: Sacerdotium etiam Aaronicum cum lege cessaturum sempiternum pronuntiatur. Apost. ipse Hebr. 7. v. 24. 25. hoc se sensu paulò ante locutum indicat; cum enim dixisset: *sempiternum habet Sacerdotium*, subdit: *unde & salvare in perpetuum potest accedentes per semetipsum ad Deum, semper vivens ad interpellandum pro nobis.* negari nequit, quin illud: *semper vivens ad interpellandum* connectatur cum illis: *in æternum: sempiternum: in perpetuum.* At Christus non interpellabit, atque si fas sit dicere, non vivet in ordine ad interpellandum pro nobis, nisi ad extremum usque iudicii diem: neque etiam salvare in perpetuum aliter accedentes, cum post extremum iudicium nullus accessurus sit pro salute per merita & intercessionem Christi impetranda. Quemadmodum igitur hæc: *semper: in perpetuum:* non veram æternitatem respiciunt, sed tempus ad finem usque mundi hujus designant, ita illa: *Sacerdos in æternum. Sempiternum habet Sacerdotium* simili termino clausum tempus demonstrant. Est igitur Christus Sacerdos, & fungitur Sacerdotiò in Ecclesia sua usque ad finem mundi, successorem, ut loquitur Apostolus, non agnoscens, per suos tamen ministros offerens Sacrificium secundum ordinem Melchisedech, ne Ecclesia Christi Sacerdote, & Sacrificio destituta, Synagogâ foret deterior aliud verò Sacrificium verè tale in Ecclesia non agnoscitur, præter Sacrificium corporis & Sanguinis Christi sub speciebus panis & vini, quod unum Melchisedechianâ oblatione panis & vini adumbratum olim fuisse, & à Christo principali offerente per ministros ad hoc constitutos jugiter immolandum esse usque ad finem mundi declaratur, quando Christus Sacerdos secundum ordinem Melchisedech dicitur *in æternum*, ut reclè docent P. P. Trident.

Sess.

Sess. 22. c. 1. *In cœna novissima, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile sicut hominum natura exigit, relinqueret Sacrificium . . . Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit, ac sub earum rerum symbolis Apostolis . . . ut sumerent tradit, & eisdem ut offerrent præcipit.*

XXXII. Melchisedechum Christi Sacerdotium, quantum ad Sacrificium & rem oblatam adumbrasse, si etiam non adeo perspicuis verbis scriptura significasset, incredibilis antiquorum in hac parte consensus sufficeret, ut homini Christiano dubitare sit nefas. Hi omnes & Christum Sacerdotem, secundum ordinem Melchisedech affirmant, & Melchisedechum aut panis & vini, quod protulisse legitur, oblationem ac Sacrificium fecisse docent, aut actione hæc figuram edidisse quotidiani novæ Legis Sacrificii. Ita Clemens Alex. panem & vinum à Melchisedecho prolatum non fuisse communem alimoniam, sed mysticâ oblatione Sanctificatum indicat lib. 4. Strom. *Melchisedech, inquit, Rex Salem, Sacerdos Dei, qui vinum & panem Sanctificatum præbuit cibum in figuram Eucharistiæ.* S. Cyprian. epist. 63. ad Cæcil. disertius loquitur: *quod autem Melchisedech typum Christi portaret declarat in psalmis Spiritus Sanctus ex persona Patris ad Filium dicens . . . Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech: qui ordo utique hic est de Sacrificio illo veniens, & inde descendens, quod Melchisedech Sacerdos Dei summi fuit, quod panem & vinum obtulit.* Consonat S. Hier. epist. 44. ad Marcell. ita scribens: *recurrite ad genesin, & Melchisedech Regem Salem bujus principem invenies civitatis, qui jam tum in typo Christi panem & vinum obtulit, & mysterium Christianum in Salvatoris sanguine & corpore dedicavit.* Ad damus S. August. L. 16. de Civ. Dei C. 22. ubi de Melchisedecho loquens, *ibi quippe, ait, primum apparuit Sacrificium, quod nunc à Christianis offertur Deo toto orbe terrarum.* Quid ad hæc DD. Adversarii? hominum fallibilium autoritate moveri probro sibi vertunt: at nunquid infallibilis autoritas illius est, qui loquitur Ecclesiast. 39. Sapientiam antiquorum exquiret sapiens, narrationem virorum nominatorum conservabit. Sapienter igitur & ipsi, & veritati, quam satis perspicuè scriptura sacra, quam manifesta commendat antiquorum traditio, subscribant.

XXXIII. Quid subscribere tergiversantes retrahat, percipite, & quam nullo jure tergiversentur, judicate. Apostolus, inquiunt, Hebr. 7. enumerat characteres Sacerdotii Christi omnes in Melchisedecho præfiguratos, nullâ factâ similitudinis mentione ex parte rei oblatae. De-

mus Adversariis, quod ajunt: quid tum? Scopus Apostoli eo loci fuerat docere Christum Sacerdotium esse nactum multo præstantius, quam esset Aaronicum; hanc autem prærogativam Sacerdotii Christi præcipue contemplatur in perpetuâ duratione, in decimatione Levitarum, in unctiōne spirituali, ac virtute indissolubilis vitæ, & non secundum legem mandati carnalis, inque iis, quibus Melchisedech typum gessit ac figuram Christi, ejusque Sacerdotii expressit dignitatem. Hæc ad propositum finem in illâ epistolâ sufficiebant, ut hebræorum animos à Sacrificiis Aaronicis, quæ magno adhuc in pretio habebant, expositâ novi Sacerdotii in typo Melchisedechi excellentiâ penitus removeret. De hostiæ genere, quod ad ordinem Sacerdotii spectaret, & ad demonstrandam Sacerdotii Christi dignitatem specialiter non faceret, explicatius agere consultum non duxit, cum hebræi facti essent, ut loquitur Cap. 5. v. 12. *quibus lacte opus sit, non solido cibo.* Neque tamen omnino dandum Adversariis Apostolum penitus silentio præterisse illam ipsam, de quâ contendimus, similitudinem; eandem enim hoc ipso asseruisse Apostolum tunc, quando Christum dixit Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, dedimus N. XXIX. eandem quoque subindicaverat, quando hebræos præmonebat cap. 5. v. 11. alia latere in Melchisedecho mysteria, quæ ipsorum cruentis adhuc victimis addictorum captum superarent, de quo, inquit, *nobis grandis sermo & in interpretabilis ad disendum, quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.*

XXXIV Opponent iterum, & Gen 14. v. 18. nullum intervenisse Sacrificium persuadere nituntur duplici momento, dicam, an observatione grammaticali, prior est, quod panis & vinum non *offerri* sed *proferri* dicantur, nimirum ad militum Abrahami ex cæde fessorum refocillationem: posterior, quod lectio Vulgatæ nostræ habeat: *erat ENIM Sacerdos*, quæ particula causam sacræ oblationis exprimit, cum legi debeat ex Hebræo *& ipse Sacerdos*. Quæ particula copulativa est nullam exprimens causalem. quid si & hic tantisper dissimularetur quod volunt adversarii, nullam l. c. extitisse oblationem panis & vini, nonne ipsis incumberet, aliud ut assignarent Sacrificium Melchisedechi? & quod illud? mactatas pecudes obtrudent? de his altum in scripturis silentium. Sed & has immolarunt Abel, Noë, Abraham, & Sacerdotes Aaronis, nec tamen Christus dictus est unquam Sacerdos secundum ordinem alicujus ex his omnibus. Nec sola ratio typi, quâ Melchisedech Christum figurabat, sufficit: Abel, Noë figuræ Christi erant, ipsa quoque cruenta Levitarum sacrificia sacrificium Christi in cruce præsignabant, neque tamen iterum Christus Sacerdos

dos erat secundum ordinem Abel, Noë, aut Leviticum: aut igitur nullum plane fuit Sacrificium Melchisedech, & Christus frustra dicitur Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, aut revera panem & vinum obtulit, & similitudine rei oblatae Sacrificium Eucharisticum præfiguravit. Quod panis & vinum non offerri sed proferri dicantur, non obstat: nunquid etiam quæ offerenda sunt, proferri debent: cæterum illud proferens hic idem sonare, ac offerens discant Adversarii ab ipsis Rabbiniis hebræorum: Rab. Samuel Ben-Nahaman ad verba Gen. cit. ait: *erat enim ipse Melchisedech sacrificans panem & vinum*. R. Ben-Jahir verba illa sic exponit: *protulit, exire fecit*, hoc est, *separavit à cessatione sacrificiorum sacrificium panis & vini*. Quod panis & vinum Abrahamæ sociis pro refectioe data sint, non evincit, non fuisse oblata; ampliorem hinc figuram Eucharistiæ agnoscere datur, quæ non solum ut sacrificium Deo offertur, sed ut Sacramentum pro refectioe animarum fidelibus communicatur. Ultimum quod attinet perinde esse potest sive legas juxta vulgatam *erat enim*, sive & *ipse Sacerdos*. Manet commemoratio Sacerdotii, ex qua bene arguimus oblationem panis & vini sacerdotalem; ad quod enim aliàs fieret illa commemoratio? ad benedictionem sequentem referre non licet, tum ab signum periodi post verba: *Sacerdos Dei altissimi*: clausæ, & membrum subsequens dividens à præcedente, tum quod benedictio de se non esset functio sacerdotalis, sed superioris; unde & Apostolus Hebr. 7. v. 7. ex benedictione Melchisedechum Abrahamo superiorem, non Sacerdotem fuisse infert, cum benedixisse legantur plures non Sacerdotes.

XXXV. Lepidum est, quod nonnulli obmovent, oblatione panis & vini non discerni Sacerdotium Melchisedechianum ab Aaronico, quoniam & filii Aaron panem & vinum offerebant. Nam latum discrimen est, Melchisedech in pane tantum ac vino sacrificium obtulit, non in cælis hostiis, animantibusque mactatis, cum nullum harum in scripturis extet vestigium. Sacerdotes Aaronici sacrificarunt potissimum animalia, & quandoque immolarunt unâ cum libationibus Exod. 29. & Num. 28. unde oblatio panis & vini Aaronicis propria non fuit, utpote non sola aut non præcipua.

XXXVI. Hæc de Sacerdotio Christi ad Pl. 109. v. 4. & Hebr. 5. v. 6. 2c 7. v. 17. secundum præscriptos brevitatæ limites dicta sufficiant. Nova non dedimus, quia Catholica, & vel hinc antiqua & vera, atque ut opinamur Catholicè; consentientem nobis lectorem unicè cupimus, ut ab omnibus Summo secundum carnem in terris Pontifici nostro secundum ordinem Melchisedech ex similitudine rei oblatae dicto, Verbo Incarnato sit cum ordine Patre & Spiritu S. honor laus & gloria.

PO.